

L'escenari de Ilauna Caminant, no hi ha camí

Francesc M. Rotger

El proper 22 de febrer se celebrarà la LXXXI edició dels premis de l'Acadèmia d'Arts i Ciències Cinematogràfiques de Hollywood, els Oscar. Aleshores ja sabrem si entre les candidatures hi figura qualche artista espanyol, per exemple Javier Bardem o Penélope Cruz, per la participació a *Vicky Cristina Barcelona*; una pel·lícula que, la veritat, no he vist, i que tampoc no ha despertat crítiques gaire elogioses, en general. El mateix dia, el 22 de febrer, farà setanta anys de la mort del poeta Antonio Machado, el 1939, a Cotlliure, vila de la Catalunya Nord, o la Catalunya francesa, que a l'Edat Mitjana formà part del Regne de Mallorca, i on encara avui es conserva un castell dels monarques mallorquins. "Vell i cansat", com Joan Manuel Serrat va escriure a una cançó justament anomenada *En Collioure*, al disc que dedicà a Machado els primers setanta. I derrotat, fugitiu de la victòria franquista. Així que, com podeu veure, hi ha una certa connexió entre Mallorca i Machado.

No record que el cinema hagi aprofitat la dramàtica biografia d'Antonio Machado, tot i que crec que en tendria possibilitats (i per cert: també hi ha una connexió mallorquina amb Sòria, l'escenari per excel·lència del sevillà d'origen Antonio Machado, ja que en aquella ciutat va morir i va ser enterrat el nostre Jaume IV de Mallorca). Sí que s'han portat al cinema algunes de les seves comèdies més folklòriques, escrites conjuntament amb el seu germà Manuel, com *La Lola se va a los puertos* o *La Duquesa de*

Benamejí, i fins i tot la seva llegenda *La tierra de Alvargonzález*, amb el títol de *La laguna negra*. El cert és que el teatre contemporani no sembla interessar-se gaire per les peces dels germans Machado. En canvi, la poesia d'Antonio és la base d'un espectacle, *Remachados. Antologia de poesia de Antonio Machado*, amb Manuel Veiga i Joan Codina i direcció de Txell Roda sobre una adaptació de Jonay R. Férez. Un muntatge que, justament, reconstrueix la relació entre els dos germans (un d'ells republicà, l'altre franquista), i que forma part del programa didàctic *Teatre i Literatura*, molt vinculat al Teatre del Mar. Les cançons de Serrat s'han convertit en un espectacle, *Serrat dansa*, a qui podem veure en persona aquest mes de gener a l'Auditori de Palma. De les seves incursions com a actor, millor no recordar-se'n.

L'adaptació de Joan Manuel Serrat va convertir gairebé en un himne d'aquells anys convulsos els dos versos, tan coneguts, d'Antonio Machado: "Caminante, no hay camino / se hace camino al andar". Fins i tot podia servir de lema per a una generació amb moltes ganes de viatjar, d'obrir camins nous. Per una casualitat d'aquelles, dues de les pel·lícules candidates a la pròxima gala dels premis Goya, *Camino* i *Sólo quiero caminar*, presenten aquesta expressió ("camino", "caminar") inclosa als seus títols. Serà, aquesta gala, dia 1 de febrer. Però dels Goya, i dels Max, i de les seves cerimònies, ja en parlarem, més endavant. ■

*Sólo quiero
caminar*

